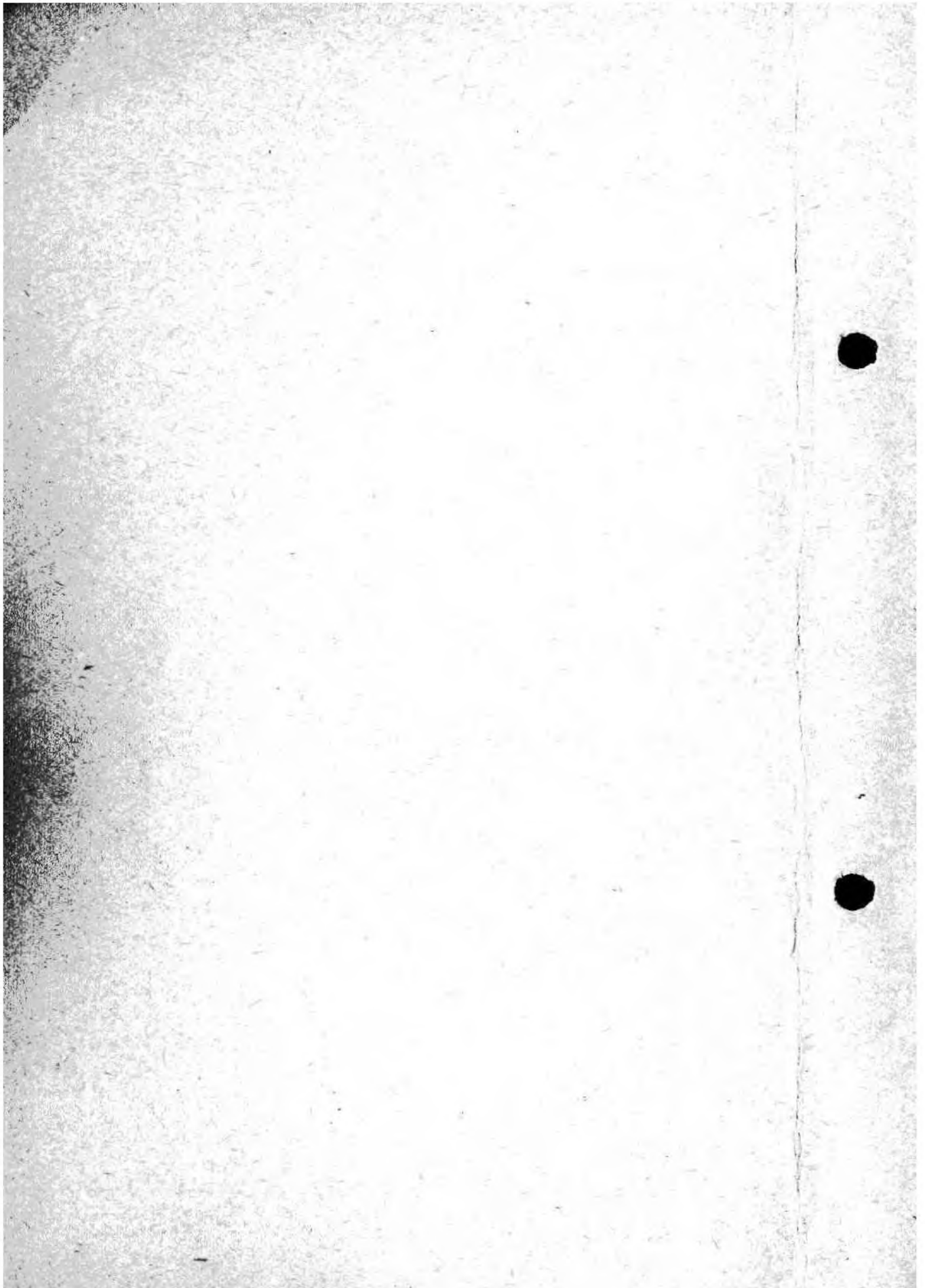

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

M Ū S O R F Ū Z E T

1985. november - december hó

November 18. /hétfő/

17.00 óra Gyovai László

Expedíció a Jubileum-zsombolyba /Ausztria/

Mint azt a Műsorfüzet más helyén részletesen közöljük az expedíció résztvevői augusztus 4-25. között sikeres túrát tettek a Jubileum-zsombolyba. Élményeikről színes diák segítségével számolnak be az előadás keretében.

Az előadás helye:

Budapest, VI.
Anker köz 1.
I. emelet 141. sz.

November 25. /hétfő/

17.00 óra Eszterhás István

A bioszpeleológia gyakorlata

Az előadás egyaránt kíván szólni mind a biológiában járatlan, de érdeklődő barlangkutatóknak, mind a szakembereknek a barlangi élővilág kutatásának fellendítése érdekében. Ismertetni kívánja a gyűjtés elvi és gyakorlati feltételeit, a hagyományos és az "új" gyűjtési módszereket, eszközöket, a feldolgozás lehetőségeit.

Az előadás helye:

Budapest, VI.
Anker köz 1.
félemelet 11. sz.

December 2. /hétfő/

17. 00 óra Krekács Károly - Szabó Géza

Expedíció a Pierre Saint Martin-barlangba
/Franciaország/

Mint azt a Műsorfüzet más helyén részletesen közöljük az expedíció résztvevői július 23. - augusztus 18. között franciaországi túrát tettek, mely során lejutottak a Pierre Saint Martin-barlangba is. Élményeikről vetítettképes előadás keretében számolnak be.

Az előadás helye:

Budapest, VI.
Anker köz 1.
I. emelet 141. sz.

December 10. /kedd/

18.00 óra Dr. Hír János

Barlangi ásatás a répáshutai /Bükk/ Pongor-lyukban

Az előadás helye:

Magyar Földrajzi Gyűjtemény
2030 Érd
Budai út 4.

CHOLNOKY JENŐ KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI PÁLYÁZAT

A Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázatot az 1985-ös évre az MKBT elnöksége és az OKTH a Társulat keretében folyó munka felfrissítése érdekében

- csoport és
- egyéni kategóriában írja ki.

Csoport kategóriában a pályázaton kizárólag a Társulat keretében működő csoportok, ill. kutató kollektívák /nem megbízásos munkát végző ad hoc bizottságok, előzetes munkatervet benyújtó legalább 3 egyéni kutatóból álló kollektívák/ vehetnek részt, éves jelentésükkel, ill. zárójelentésükkel.

A jelentések nem tartalmazhatják az előző években leadott részek ismétlését, lezárult kutatás összefoglalása kivételével, akkor is csak röviden nem szó szerinti ismétlésként.

Nem értékelhető a megbízásos munkák keretében végzett tevékenység.

A pályázatok 3 példányban küldendők be a Társulat Titkárságára, melyből 2 példányt a Társulat, 1 példányt az OKTH kap. /A 3 példányból 2 azonos kivitelű fotókkal illusztrált legyen, 1 példány fotók és díszes kötés nélküli szerkesztési példány./

A Bíráló Bizottság a pályázat beadási határidejét követően regisztrálja a beérkezett pályázatokat, megállapítja, hogy melyek azok, amelyek a pályázat kiírásának megfelelően elbírálásra kerülnek. A pályázaton nem kerülnek értékelésre azok a jelentések, amelyek csak formális jelentéskötelezettségnek tesznek eleget, illetve azok, amelyeknek benyújtói külön kérik, hogy jelentésük a pályázaton ne vegyen részt.

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázaton nem vesznek részt azok a jelentések sem, amelyek nem a kiírt határidőre, vagy nem az előírt példányszámban érkeztek be.

Kérjük, törekedjenek a tömör, lényegre törő fogalmazásra, az elbeszélő, nem informatív közlések mellőzendők.

A Bíráló Bizottság, a pályázatok áttekintése után fenntartja magának a jogot a pályázat díjainak megváltoztatására, azzal a kitéttel, hogy az I. helyezéért járó pályadíj összege nem lehet több a kiírt összegnél.

A pályázatok beadási határideje: 1986. február 14.

A pályázatok a fenti napon 16 óráig a Társulat Titkárságán /Bp. VI. Anker köz 1./ adhatók le, vagy 14-én 24 óráig /14-i postabélyegző/ postán küldhetők el.

1. A pályázatok felépítésének és értékelésének szempontjai az alábbiak:

	pont
1.1. Tárgyevi munkaterv végrehajtásának értékelése	0 - 5
1.2. Összefoglalás	0 - 5
1.3. A feltáró tevékenység és annak dokumentatív feldolgozása	0 - 25
1.4. Karsztobjektumok, karsztterületek tudományos feldolgozása	0 - 25
1.5. Jelentős eredménnyel zárult külföldi expedíciók előkészítése, eredményeinek dokumentálása	0 - 25
1.6. Karszt- és barlangtani alap kutatásban elért eredmények dokumentálása	0 - 25
1.7. Kutatási módszer-eszköz fejlesztés, az alkalmazhatóság dokumentálásával /referencia/	0 - 15
összesen	125 pont

2. A pályázatok kivételénél célszerű figyelembe venni az elmúlt öt év I-III. helyezett pályázatait, amelyek a Társulat Titkárságán megtekinthetők.

3. A pályázat díjazására 30.000.Ft-ot biztosítunk.

A pályázat díjai:

egy I. díj 10.000 Ft és oklevél
egy II. díj 7.000 Ft és oklevél
egy III. díj 4.000 Ft és oklevél

A díjazható pályázat minimális pontszáma 50 pont.

Az 1.3., 1.4., 1.5., 1.6. témakörben kiemelkedő színvonalú pályázatra max. 3 db egyenként 3.000-3.000 Ft értékű különdíj adható ki.

Egyéni kategóriában egyaránt pályázhatnak a Társulat egyéni és csoportokban tevékenykedő tagjai. Az egyéni pályázóknak előzetes munkaprogramot nem kell beadni.

Egyéni kategóriában pályázni lehet: karszt- és barlangkutatással kapcsolatos

- tárgyévben megjelent publikációval /hazai vagy külföldi kiadásban/,
- tárgyévben elhangzott előadás teljes anyagával /az előadás helyének, időpontjának és a rendezvény programjának csatolásával/,
- tárgyévben kidolgozott és benyújtott TDK dolgozattal, vagy középiskolai szakmai tanulmányi versenyre készült dolgozattal,
- saját kutatási eredményeket összefoglaló, még nem publikált tanulmánnyal,
- egyéni bibliográfiai tevékenység /szakbibliográfia, időszaki bibliográfiai feldolgozás/.

A pályázat díjazására 10.000 Ft-ot biztosítunk.

A pályázat díjai:

egy I. díj 4.000 Ft és oklevél

egy II. díj 3.000 Ft és oklevél

egy III. díj 2.000 Ft és oklevél

Ifjúsági díj /20. életévüket be nem töltött pályázók részére:

egy db 1.000 Ft és oklevél

A pályázat beadási határideje és a beküldendő példányszám megegyezik a csoport kategóriáéval.

H Í R E K

A Salzburgtól délre, 30 km-re található Hoher Göll-hegységben, 1981-ben egy lengyel expedíciónak sikerült feltárni a Jubileumsschacht nevű aknabarlangot -1173 m mélységig, a jelenleg végpontot jelentő szifonig.

Expedíciónk célja augusztus 4-25. között ennek a barlangnak a bejárása volt. Az expedícióban az alábbi 14 fő vett részt:

Boros László, Börcsök Péter, Budavári József, Dékány Péter, Fazekas János, Gyovai László, Joó György, Marek Edit, Rozs Borbála, Sebesztha László, Sági Péter, Sánta Sándor, Szűcs László és Tóth Sándor.

Kiutazásunkkor az időjárás nagyon rossz volt, a több napos esők és árvizek miatt a nagy mennyiségű felszerelés felszállítását a Bluntau-völgyből csak 9-én tudtuk elkezdni.

A csoport először az 1800 méter magasságban található Sakristei bivakbarlangban alakított ki tábort. Innen indítottuk túráinkat a 2008 méter magasságban nyíló Jubileumsschacht-hoz. A felvezető útvonal igen kitett volt, ezért kb. 400 méter kötelet kellett biztosításra beépítenünk.

A négy napig tartó transzportálás után a barlangban a be- és kiszerezéssel együtt hét túrát tettünk, melyek során 5 fő -530 méterig, 2 fő -620 méterig, 4 fő /Börcsök P., Budavári J., Dékány P. és Gyovai L./ augusztus 18-án -1173 méterre, a végpontig jutott le.

A barlangban a Biwak Schacht alján emléktáblát helyeztünk el barátunk, Lukács László, a barlang felfedezőjének emlékére.

Expedíciónk során magyar barlangkutatóknak először sikerült bejárniuk egy ezer méternél mélyebb barlangot. Túránk expedíciós jellege minden résztvevőtől a maximális-teljesítményt igényelte.

Élményeinkről november 18-án előadás keretében számolunk be.

/Lásd Műsorfüzet 3. oldal/

Gyovai László

Az USE Pannónia Barlangkutató Csoport 1985. július 23. - augusztus 18. között franciaországi expedíciót szervezett. Az expedíción 27 fő vett részt, az Alba Regia, Aragonit, Aquamount, Marcel Loubens, Mecseki Karsztkutató, Miothys, Esztergomi Karszt- és Barlangkutatók, a Pannónia, valamint a csehszlovákiai Köztársaság barlangkutató csoportok tagjaiból.

Az expedíció célja Franciaország három legmélyebb barlangjának megtekintése, továbbá a Pierre Saint Martin-barlangban Marcel Loubens sírjának megkoszorúzása volt.

Az expedíció résztvevői augusztus 2-3-án a Pierre Saint Martin-barlangban tettek túrákat az EDF Tunnel-en keresztül, majd augusztus 4-én két új barlangbejáratot sikerült felfedezniük biológiai gyűjtés közben. A barlangokat Hungary-, illetve Pannónia-barlangnak nevezték el. Az idő rövidsége miatt a barlangszáj feltárását és dokumentálását tudták csak elvégezni.

Az expedíció következő állomása a Gouffre Berger-barlang volt, ahol angol és jugoszláv barlangkutatókkal együttműködve -550 m-ig tettek túrát. Ezt követően a Jean Bernard-barlangban -500 m-ig sikerült lejutniuk, a további szakaszok megközelítése a nyári hóolvadás miatt nem volt lehetséges.

Az expedíció során 10 órás video-film készült, melyet december 2-án Társulatunknál is bemutatnak.

Az expedíció szervezői és résztvevői ez uton is szeretnének köszönetet mondani mindazoknak, akik munkájukat segítették.

Kardos László

A balatonfüredi Lóczy-barlangnál 1985. szeptember 28-án Hazslinszky Tamás, Társulatunk főtitkára ünnepélyes keretek között avatta fel a barlang új bejáratának kiépítése során megsérült, s azóta társadalmi munkában helyreállított Lóczy- emléktáblát.

Fleck Nóra

1985. szeptember 17-én a liptószentmiklósi Karsztmúzeumban /Csehszlovákia/ a Környezetvédelmi Intézet Barlangtani Osztálya és a Múzeum közös munkájaként kiállítás nyílt meg a barlangok védelme és hasznosítása témájában. A forgatókönyvet Hazslinszky Tamás és Székely Kinga /BTO/, valamint Marcel Lalkovič és Erdős Miklós /Karsztmúzeum/ készítették. A bemutatott anyag összeállításában Társulatunk számos tagja /Borzsák P., Fleck N., Forrásy Cs., Gazdag L., Hegedűs Gy., Jánossy D., Kessler H., Maucha L., Prágai A., Ringer Á., Szablyár P., Szolga F., Takácsné Bolner K./ igen hathatós segítséget nyújtott.

A két teremben látható 20 tablón, illetve vitrinben elhelyezett tárgyak segítségével a látogató megismerkedhet a barlangok védelmét szolgáló jogszabályokkal, Magyarország védett karszterületeivel, fokozottan védett barlangjaival, a barlangok lezárási módjával, a Barlangtani Osztály tevékenységével, az idegenforgalom számára megnyitott barlangjaival, a karsztvízhasznosítás és barlanggyógyászat jelentőségével, néhány múlt századi jelentős barlangkutatóval, a barlangi ásatások és a bioszpeleológia tudományos értékével, valamint a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tevékenységével.

A kiállítás 1985. szeptember-október hónapokban volt megtekinthető. A Múzeum tervei szerint 1986 elején néhány hónapra újból bemutatásra kerül.

Székely Kinga

A barlangföldtani tanfolyamot 1985. szeptember 14-18. között Aggteleken tartottuk meg. A 8 hallgatón és 2 oktatón kívül a KVI Barlangtani Osztály geológus munkatársa vett részt a munkában. Az előzetesen kiadott jegyzet megkönnyítette az anyag megértését, de az ott leírtak alaposabb tanulmányozására - részben az oktatók hibájából - nem jutott elég idő.

A résztvevők a felszínen és a Baradla-barlangban végeztek földtani megfigyeléseket és méréseket. Nagy hátrányt jelentettek a geológiai munkában elengedhetetlen barlangtérképezési

gyakorlat erős hiányosságai, aminek részleges pótlása sok időt rabolt el a tényleges földtani tevékenységtől.

A hallgatók - saját véleményük szerint - viszonylag sok új ismeretet szereztek meg, és így nem teljesen hiába töltötték az időt.

Kraus Sándor

A "Nemkarsztos barlangok vizsgálata" című hosszú távú tudományos program beindult. Eddig közel 200 ilyen hazai barlangról vannak szószavú irodalmi adataink. Megkezdjük a nemkarsztos barlangok kataszterbe foglalását. Máig 71 barlang speleográfiai felmérése történt meg. Tapasztalatunk az, hogy egy-egy potenciális vidék módszeres terepbejárása az irodalmi utalásokban szereplő barlangok számának akár a kétszeresét is hozza, hisz e barlangok korábban még a barlangkutatók érdeklődésének is csak a perifériáján voltak.

A program kívánta felmérés során megismert nemkarsztos barlangok, többnyire kisebbek, 5-20 m-esek - a legnagyobb a Pulai-bazaltbarlang az eddig ismertté vált 150 m-ével. Befoglaló kőzetük, genetikájuk igen sokféle, ásványi képződményeik változatosak. A vulkáni kőzetek barlangjaiban - más kristálycsodák mellett - megtaláljuk a kalcitcseppköveket is, melyek a sok ásványból összetett kőzetből váltak ki. Külön érdekességet jelentenek a bazaltdolinák. Ezek szerkezetét, funkcióját még nem ismerjük. Vizsgálatainknak még csak az elején tartunk, így természetesen sok a megismernivalónk. Reméljük, hogy a tudományos program már meglévő maroknyi csapatához további kutatók is csatlakoznak, és így a jövőben egyre több eredményről számolhatunk be.

Eszterhás István
a program vezetője

1985. augusztus 9-20. között az NSZK-ban Hohensteinben /Nürnbergtől 70 km-re ÉK-re/ a Forschungsgruppe Höhle und Karst Franken által szervezett és finanszírozott nemzetközi ifjúsági barlangkutató táborban vett részt 13 magyar barlangkutató. A tábor célja a barlangkutatással kapcsolatos tudományos, térképészeti és technikai alapismeretek továbbfejlesztése, a Frank Svájc néhány barlangjának megismerése és a tábor résztvevői közötti eszmecsere elősegítése volt. A rendkívül jól szervezett, magyar szemmel luxus lehetőségeket nyújtó /komfortos szállás, teljes ellátás, 80 márka költőpénz, autóval történő szállítás, autóbuzskirándulás, városnézés, stb./, tábor mindannyiunk részére maradandó élményt jelentett. A tábor befejezése után lehetőség nyílt fakultatív kirándulás formájában "Svábföld" /Stuttgart környéke/ illetve a Bajor Alpok karsztjelenségeinek tanulmányozására is.

Hevér Éva

F E L H Í V Á S

A SZIKKTI SE "Papp Ferenc" Barlangkutató Csoportja közli, hogy a jószaídi Kutatóállomáson bekövetkezett személyi változások miatt megváltozott a Vass Imre-barlang látogatásának rendje. Mivel a Kutatóállomáson nincs kulcs a barlanghoz, kérünk minden érdeklődőt, hogy látogatási szándékát a tervezett időpont előtt legalább két héttel a csoport alábbi tagjai közül valaki-
vel egyeztesse.

Dr. Cser Ferenc /1025 Bp. Szépvölgyi út 204/a, munkahelyi tel:
634-687/

Kérdő Péter /1082 Bp. Kisstáció u. 9. I.l., munkahelyi tel:
423-939/

Maucha László /1041 Bp. Szigeti J. u. 7. I.5., munkahelyi tel:
336-140/

Kérdő Péter

Az Újpalota Sportegyesület Pannónia Barlangkutató Csoportja 1986-ben ismét expedíciót szervez a franciaországi Pierre Saint Martin-barlanghoz.

Az expedíció egyik célja az 1985-ben felfedezett Hungary-barlang feltárása, feldolgozása és a Pierre Saint Martin-barlanggal való esetleges kapcsolat felderítése.

A másik cél a IX. Nemzetközi Szpeleológiai Világkongresszuson való részvétel, Barcelonában.

programot az ideihez hasonlóan autóbuszsal kívánjuk megoldani.

Jelentkezni lehet írásban: Kardos László 1148 Bp. Martos F. u. 8.

Részletes tájékoztatót 1985. november 14-én 18 órakor tartunk az Újpalota Sportegyesület Bp. XV. Zsókavár u. 14. számú helyiségében.

Kardos László

A Magyar Természetbarát Szövetség felhívása !

A magyar speleológiai oktatási rendszer keretében az MTSZ Barlang Bizottsága barlangi túravezetői tanfolyamot rendez.

A tanfolyamra jelentkezés feltételei:

- 1986-ban betöltött 18. életév,
- barlangjáró II. /technikai/ tanfolyami végzettség,
- szakosztályvezetői /csoportvezetői/ ajánlás.
/MKBT egyéni tagok jelentkezésekor az ajánlást az MKBT-től kell kérni./

A jelentkezéseket az MTSZ Barlang Bizottságához címezve /Bp. VI. Bajcsy Zsilinszky út 31. sz. II. em./ 1985. november 15-ig lehet eljuttatni. Mivel a tanfolyam létszáma korlátozott, kérjük a jelentkezési határidő pontos betartását.

A tanfolyam díja 250 Ft. Az összeg a vizsga díját is magába foglalja.

Az első előadás 1985. november 26-án 17,30 órakor a MTSZ tancsstermében lesz.

A jelentkezők közül külön értesítést csak azok kapnak, akiknek felvétele valamilyen ok miatt nem volt lehetséges. A tanfolyam 12 előadást és 5 gyakorlatot tartalmaz. Az előadásokra hetente egy alkalommal, keddi napokon 17,30-20,30 között, a gyakorlatokra pedig később kijelölt hétvégeken kerül sor.

Az elméleti és gyakorlati vizsga előreláthatóan 1986. február végén lesz.

MTSZ Barlang Bizottság

FIGYELEM!

A biztonságos barlangjárás érdekében újabb francia mászó, illetve ereszkedő gép jelent meg, neve Tracson.

Ereszkedés: mivel nincs stop kar, egy kézzel lehet kezelni, megállás esetén pedig hátsó karral bekapcsolhatjuk a nyelvet, amely a biztos megállást, várakozást szolgálja. Felmászásnál pedig mászógépként működik.

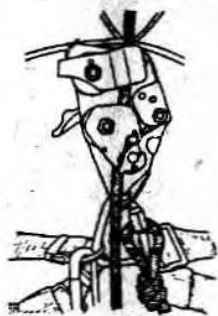
Előnye, hogy gyors, könnyű közlekedést, átszerelést biztosít, továbbá emelőszerkezetként is működik.

Hátránya, hogy súlya nehezebb, mint a mászó és ereszkedő gépeké.

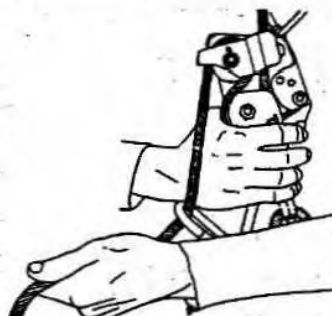
Kapható Franciaország nagyobb sportboltjaiban, ára 300 frank.

Működési elvét az alábbi ábrán mutatjuk be.

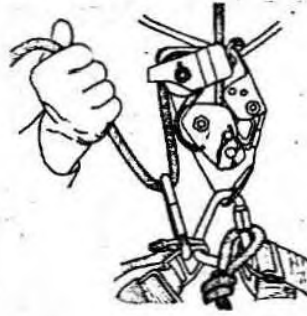
/Jelmagyarázat = 1. mászás, 2. ereszkedésnél biztosítás, 3. ereszkedés, 4. biztosítás kiiktatása, 5. csigás biztosítás, 6. emelőszerkezet, 7. sáros kötél ellen elcsúszás ellen/

1.
MONTÉE

2.
DESCENTE AVEC ASSURANCE

3.
DESCENTE SANS ASSURANCE

4.
POIGNÉE ACCROCHÉE
DESCENTE SANS
ASSURANCE

5.
POULIE - BLOQUEUR

6.
PALAN

7.
POSITION ANTI-GLISSEMENT
CORDE EXCEPTIONNELLEMENT
BOUEUSE

Utilisations principales du TRACSON

VOYNNET SARL
POMPIERRE SUR DOUBS
28340 CLERVAL FRANCE
16811 28340 97.07.04

RC 89 B 59 BESANCON

MEGJELENT!

BARLANGBIBLIOGRÁFIAI FIGYELŐ

1985. 1.

A füzet a Társulathoz 1984. december 15. és 1985. június 15. közötti időszakban 16 országból beérkezett 53 szakfolyóirat 95 füzetének több, mint 700 cikkéből, közleményéből válogatott 70 cikket ismertet.

Kapható a Társulat Titkárságán.

Ára: 20 Ft

- x -

A Környezetvédelmi Intézet BARLANGTANI OSZTÁLYA új irodahelyiségekbe költözött

CÍM: 1121 Budapest Költő u. 21.

TELEFON: 366-713 /közvetlen/

166-600 /központon át/

Postacím változatlan: 1113 Budapest Aga u. 4.

- x -

Házi készítésű ereszkedő és mászógépek, valamint beülő hevederek megtekinthetők a Társulat Titkárságán.

MTESZ - egyesületi használatra !

**Kiadja: Magyar Karszt- és Barlang-
kutató Társulat**

Felelős kiadó: Hazslinszky Tamás

**Készült: 930 példányban
85/2289 MTESZ Házinyomda, Bp.**

Felelős vezető: Boncza Gábor

